

တစ်ပုဒ် လုပ်ပြောချင်ပြောလိမ့်မယ်။ အဖေ ဘာကို သတိရသွားတာလဲ ကျွန်တော် သိချင်မိတယ်။ ကုန်မာဆိုင်က ဘဲအကြောင်းလာ။ အရက်ဆိုင်က မြင်းအကြောင်း လား။ လူပီစံကွေးလေး အကြောင်းလား။ သူ့ မြင်ခဲ့ရတဲ့ ဒိုင်နိုဆော့ကြီး ရှုမတွေ့တော့တဲ့ အကြောင်းလား။ ဒါမှမဟုတ် သူတစ်ပတ်လောက် အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်ခဲ့ရတဲ့ တိုင်းပြည်အကြောင်းလား။

အဖေက “ငါ ငယ်ငယ်တုန်းက အကြောင်းကို သတိတောင် ရတယ်” အိုမင်းရင့်ရော်နေတဲ့ ခြေဖဝါးဖြူဖြူနဲ့ စီးနေတဲ့ စမ်းရေထဲ ဆင်းမတ်တတ်ရပ်နေတဲ့ အဖေ့ကို ကျွန်တော် ငေးကြည့်နေမိတယ်။ ဒါဟာ အဖေ့ဘဝရဲ့ နောက်ဆုံးသော အနိုက်အတန်တွေထဲက တစ်ခုပဲ။ ရုတ်တရက် ကျွန်တော့်ရှေ့က အဖေ့ကို ပျိုမျစ်ငယ်ရွယ်တဲ့ ကောင်လေးတစ်ယောက်အဖြစ် ကျွန်တော့်နေရာကနေ ရိုးစင်းစွာ မြင်ယောင်ကြည့်မိတယ်။ အရင်တုန်းက တစ်ခါမှ အဲဒီလို မြင်ယောင်မကြည့်မိဖူးဘူး။ အဖေ့ရဲ့ အိုမင်းရင့်ကျက်တဲ့ သေခါနီးဆဲဆဲ အခုပုံနဲ့ ငယ်ရွယ်နုပျိုပြီး အရိုင်းဆန်တဲ့ အရင်တုန်းက ပုံရိပ်တွေကို တစ်ပြိုင်တည်း စုစည်းပုံဖော်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ အဖေ့ကို ထူးဆန်းတဲ့ သတ္တဝါတစ်ကောင်အဖြစ် မြင်ယောင်မိတယ်။

ကျွန်တော့်အတွက်တော့ အဖေဟာ ဒဏ္ဍာရီတစ်ပုဒ် ဖြစ်လာခဲ့တယ်။

ရှေးမဆွက ကျွန်တော်ဘာသာပြန်ခဲ့ဖူးသည့် သစ်မိစ္ဆာခေါ်သံ (A Monster Calls)သည် မိခင်အပေါ် ထားရှိသော သားတစ်ယောက်၏ သောက ဟုဆိုလျှင် ဤဒဏ္ဍာရီ(Big Fish)သည် ဖခင်အပေါ် ထားရှိသော သားတစ်ယောက်၏ သောက ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သားသမီးတစ်ယောက်အနေဖြင့် သောကတို့ လျော့ပါးစေခြင်းငှာ တူညီသော ဒဏ်ရာရှိသည့်နည်းတူ ကော်နာအိုမယ်လိုကို တစ်နည်း နည်းဖြင့် ဝီလျံဘလွန်းနှင့် ဆုံစေချင်မိပါသည်။

ကျေးသောလက် မဆန့်မီ၊ ဆန့်သောလက် မကျွေးမီ သက်ရှိထင်ရှားကာလအတွင်းမှာ နှစ်အုပ်လုံးကို sadness of a son duology အဖြစ် ဘာသာပြန်ခဲ့မိသည့် အတွက်လည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အတိုင်းမသိ ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်မိသလို နှစ်အုပ်လုံးမှာ ကျွန်တော် စဉ်းစားမရသည့် စကားလုံးများကို အပူကပ်တိုင်းအမြဲကူခေါင်းခြောက်ခံပေးသည့် ကိုကျော်ဇေဝင်းခေါ် ဆရာကျော်စွာ (ဆေး-၂)ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ဤနေရာမှ ပြောကြားပါရစေ။

နောက်ဆုံးအကြိမ်

ကားနဲ့ သွားဖြစ်တဲ့ ခရီးတစ်ခေါက်မှာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ အဖေက လူသားတစ်ယောက်အဖြစ် ဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ သူ့ဘဝကို အဆုံးသတ်ခါနီးပြီ။ ကျွန်တော်တို့ သားအဖနှစ်ယောက် ကားကို မြစ်တစ်စင်းနားမှာ ရပ်ပြီး မြစ်ကမ်းနဖူးမှာ လမ်းလေးဘာလေး ထွက်လျှောက်ကြတယ်။ နောက်တော့ ဝက်သစ်ချပင်အိုကြီးတစ်ပင်ရဲ့ အရိပ်အောက်မှာ ခဏတစ်ဖြုတ် ထိုင်နားတယ်။

တစ်အောင့်လောက် ကြာတော့ အဖေက စီးထားတဲ့ ဖိနပ်နဲ့ ခြေအိတ်ကို ချွတ်။ တသွင်သွင် စီးဆင်းနေတဲ့ ရေကြည်ကြည်ထဲကို ခြေထောက်နှစ်ပြီး ရေထဲက သူ့ခြေထောက်ကို သူ့ဘာသာသူ ပြန်ကြည့်နေတယ်။ ပြီးတော့ မျက်လုံးမှိတ်ပြီး ပြေးတယ်။ အဲဒီခဏမှာ အဖေပြီးလိုက်တဲ့ အပြုံးမျိုးကို ကျွန်တော့် တစ်သက် တစ်ခါမှ မမြင်ဖူးဘူး။

ရုတ်တရက် အဖေက ပင့်သက်အရည်ကြီး ချပြီးတော့ “သတိတောင် ရတယ်”လို့ ပြောပြီး တစ်ပိုင်းတစ်စနဲ့ စကားရပ်သွားတယ်။

နောက်တော့ အကြာကြီး အတွေးဝင်နေတယ်။ ကျွန်တော်က အဖေတော့ ဟာသတစ်ခုခု ပြောဖို့ စဉ်းစားနေတာ ဖြစ်မယ်လို့ ထင်လိုက်တယ်။ အဖေ့မှာ ပြောစရာ ဟာသတွေက အမြဲတမ်း ရှိနေတတ်တာကိုး။ ဒါမှမဟုတ်လည်း သူ့ဘဝမှာ ကြုံခဲ့ရတဲ့ သူ့ရဲကောင်းဆန်ဆန် စွန့်စားခန်းတွေအကြောင်း ဇာတ်လမ်း

မိတ်ဆက်

Daniel Wallace နှင့် Tim Burton နှစ်ဦးတို့

ဒယ်နီရယ်ဝေါလေ့စ်ကို အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ အယ်လာဘားမားပြည်နယ်၊ ဘာမင်ဟမ်မြို့၌ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ အမ်မိုရီတက္ကသိုလ်နှင့် ချာပယ်ဟေးလ် ကယ်ရိုလိုင်းနားမြောက်ပိုင်းတက္ကသိုလ်၌ အစာနှင့် ဒဿနိကဗေဒတို့ကို သင်ယူခဲ့သော်လည်း တစ်ပိုင်းတစ်စနှင့် ကျောင်းထွက်ကာ ဂျပန်နိုင်ငံ နာဂိုယာမြို့ရှိ ကုန်သွယ်ရေးကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် အလုပ်ဝင်လုပ်ခဲ့သောကြောင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်ကျမှ ဘွဲ့ရသည်။ လက်ရှိတွင် ချာပယ်ဟေးလ် ကယ်ရိုလိုင်းနားမြောက်ပိုင်းတက္ကသိုလ်၊ အင်္ဂလိပ်စာဌာနတွင် ပါမောက္ခအဖြစ် သင်ကြားရင်း စာရေးသား လျက်ရှိသည်။ သူ၏ ပထမဆုံး ဝတ္ထုရှည်မှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သော Big Fish: A Novel Of Mythic Proportions ဖြစ်ပြီး လက်ရှိအခြားဝတ္ထုရှည် ခုနစ်အုပ်နှင့် ဝတ္ထုတိုများစွာ ရေးသားခဲ့သည်။ ဤဝတ္ထုကို Big Fish အမည်ဖြင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ဒါရိုက်တာ တင်မိဘာတန်(Tim Burton) က ရုပ်ရှင်အဖြစ် ရိုက်ကူးခဲ့သလို ချီကာဂိုတွင် တေးသံစုံ ပြဇာတ်အဖြစ် တင်ဆက်ကပြခဲ့ပြီး ရုရှား၊ ခရိုအေးရှား၊ ချက်ဇံ၊ ဒတ်ချ်၊ စပိန်၊ ပိုလန်၊ ဂျာမနီ၊ ပေါ်တူဂီ၊ ပြင်သစ်၊ ဘူလ်ဂေးရီးယန်း၊ ပါရှား၊ တူရကီ အစရှိသည့် ဘာသာစကား ၂၃ မျိုးခန့်သို့ ပြန်ဆိုခဲ့ကြသည်။

Life of Pi မှာလည်း ဒီသဘောဆန်ဆန် တွေ့ခဲ့ရဖူးတယ်။ ပိုင်ပြန်ပြောပြတဲ့ ကျားကြီးနဲ့ ပင်လယ်ထဲ မျောနေခဲ့တဲ့ ဇာတ်ကြောင်းဟာ ကျားမပါတဲ့ ဇာတ်ကြောင်းထက် ပိုသဘော့ခွေ့စရာ ကောင်းတယ်လို့ ဝန်ခံရတဲ့ ဂျပန်သင်္ဘောကုမ္ပဏီက စုံစမ်း စစ်ဆေးသူ ပြောခဲ့တဲ့ စကားဟာ ဒီသဘောပဲ။

အခြောက်တိုက် အချက်အလက်သက်သက်၊ ပျင်းရိပြီးငွေ့ဖွယ် ကိစ္စရပ်တွေကို ဘယ်သူမှ နားမထောင်ချင်ဘူး။ ဇာတ်လမ်းက ဆန်းကြယ်လေ လူစိတ်ဝင်စားလေမို့ ပကတိအစစ်အမှန်သဘောနဲ့ စိတ်ကူးဇာတ်လမ်းဟာ တောင်ခိုးနဲ့ တိမ်လို့ ရောယှက်လိမ်နေတဲ့ အခြေအနေကို လူတွေ သဘော့ခွေ့ နှစ်ခြိုက်တတ်ကြတာပေါ့။

ဒီသဘောကို Daniel Wallace ရေးခဲ့တယ်။ Tim Burton ရုပ်ရှင်ရိုက်ခဲ့တယ်။ လင်းခန့်က ဒဏ္ဍာရီရယ်လို့ မြန်မာဘာသာပြန်ခဲ့ရာမှာ ဒီသဘောသဘာဝလေးကို မပျောက်မပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းပြီး တယုတယ တစ်သွေးတစ်မွှေး ရေးပြနိုင်ခဲ့တာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် အတိုင်းထက်အလွန် ကျေနပ်ပီတိ ဖြစ်မိတယ်လို့ ပြောပါရစေ။

	သင့်လူ	
----------------------------	---------------	----------------------------

ဆောင်ချက်တွေက သိပ်ကောင်းသလို ပါးပါးလျလျ Ewan McGregor ရဲ့ တုံ့ဏှိဘာဝေ သရုပ်ဆောင်မှုကလည်း ကောင်းလှတယ်။ တစ္ဆေမြို့ကလေး Spectre ဆိုတာလည်း စာအုပ်ထဲ စိတ်ကူး ပုံဖော်ထားတာထက် ပိုပြီး ရင်သပ်ရှုမောမြင်သာအောင် ရိုက်ပြနိုင်ခဲ့တယ်။ စာအုပ်ထဲမှာ ဂျပန်အမြွာလို့ ရေးထားတာကို ရုပ်ရှင်မှာတော့ ပိုပြီး ဒရမ်မာဆန်အောင် ဗီယက်နမ် စစ်တွင်း အက်ဒွပ်နဲ့ ဆုံစည်းခဲ့တဲ့ ကချေသည် ရင်ချင်းဆက် ဗီယက်နမ် အမြွာလို့ ရိုက်ပြထားခဲ့တယ်။ ခြုံပြောရရင် တစ်ကားလုံး ပြောစရာမရှိအောင် ကောင်းတဲ့ ရုပ်ရှင်ပါပဲ။

အဲဒီလို စာအုပ်ရော ရုပ်ရှင်ပါ နာမည်ကြီးတဲ့ Big Fish ကို လင်းခန့်က ကျိတ်ပြီး ဘာသာပြန်နေခဲ့တယ်။ စာအုပ်အမည်ကို ဒဏ္ဍာရီလို့ သူ ပေးထားခဲ့တယ်။ တကယ်လည်း ဒဏ္ဍာရီဆန်ဆန် ပုံပြင်တွေနဲ့ တစ်သက်လုံး နေထိုင်သွားခဲ့တဲ့ အက်ဒွပ်ဘလွန်းရဲ့ ဇာတ်ကြောင်းကိုး။

ဒီစာအုပ်မှာ လင်းခန့်ရဲ့ အရေးအသားဟာ မျက်စိကတစ်ဆင့် ဦးနှောက်ထဲကို လျှောခနဲ လျှောခနဲ မြိန်ရေရှက်ရေ ဝင်သွားတဲ့ စကားပြော အရေးအသားမျိုး။ အင်မတန် ပြေပြစ်ချောမွေ့ လှတယ်။ သူ့ထက် အရင် ဘာသာပြန်နေလို့ ဘာသာပြန်စာရေးဆရာငလို့ အမည်သညာခေါ်စရာဖြစ်နေတဲ့ ကျွန်တော့်အတွက် ဝမ်းသာပီတိ ဖြစ်ရတဲ့ အရေးအသားမျိုးပါပဲ။

နိုင်ငံခြားဘာသာ စကားတစ်ခုကနေ မိခင်ဘာသာစကားကို ပြောင်းလဲပြီး ရေးသားတာကို ဘာသာပြန်တယ်လို့ ခေါ်ကြတာပေါ့။ သတင်း ဘာသာပြန်တာ၊ ဆောင်းပါး ဘာသာပြန်တာ၊ စာတမ်း ဘာသာပြန်တာတွေမှာ မူရင်းဘာသာစကားကနေ မိခင်ဘာသာစကားကို အတိအကျ ဘာသာပြန်ဖို့ လိုတယ်ဆိုတာ ငြင်းစရာမရှိပေမယ့် ရသစာပေ၊ ဝတ္ထု၊ ကဗျာကို ဘာသာပြန်ဆိုရာမှာ အာရုံခံစားမှုနဲ့ ရသကို သယ်ဆောင်လာနိုင်ဖို့က အဓိကလို့ ခံယူထားတဲ့အတွက် အဲဒီ ရသကို သယ်ဆောင်နိုင်စွမ်း ရှိ၊ မရှိ၊ အာရုံခံစားမှုကို ရွှေ့ပြောင်းနိုင်စွမ်းရှိ၊ မရှိနဲ့ တိုင်းတာတဲ့အခါ ကျွန်တော့်အဖို့တော့ လင်းခန့်ဟာ ကျေနပ်စရာ ရသဘာသာပြန် စာရေးဆရာတစ်ယောက်ပါပဲ။

အက်ဒွပ်ဘလွန်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ လူတွေ ပြောကြတဲ့ စကားတစ်ခွန်း ရှိတယ်။ အက်ဒွပ်ရဲ့ ရင်သပ်ရှုမော အုံဩဖွယ်ရာ ဒဏ္ဍာရီ ပုံပြင်တွေဟာ သူ့ဘဝဇာတ်ကြောင်း ရိုးရိုးပြောတာထက် အဆပေါင်းများစွာ ဆွဲဆောင်မှုရှိလို့ အက်ဒွပ်ကို လူတွေ ချစ်ကြခင်ကြ မြတ်နိုးကြတာ တဲ့။

အသစ်မှာ အစည်းအဝေးကို အိပ်ရာထဲ ပက်လက်လှန် တက်ပြီး နေ့ခင်းကြောင်တောင် အိပ်မက်ယောင်ပြီး ထဆွေးနွေးနေလည်း ရုပ်မမြင်ရရင် ပကတိပုံမှန်လို ယုံထင်ကြောင်ထင် မြင်လို့ရတယ် မဟုတ်လား။

အဲဒီလို ပစ္စက္ခပကတိနဲ့ စိတ်ကူးအိပ်မက် ထွေးရောယှက်တင်ထားတဲ့ ပဉ္စလက်သရုပ်မှန် အမျိုးအစား ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို အမေရိကန်စာရေးဆရာကြီး Daniel Wallace ဟာ ၁၉၈၈ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ စာအုပ်နာမည်က Big Fish: A Novel of Mythic Proportions တဲ့။ အဲဒါ သူ့စာရေးဆရာဘဝရဲ့ ပွဲဦးထွက် ဝတ္ထုပါပဲ။ Edward Bloom (လင်းခန့် အလိုအရ အက်ဒွပ်ဘလွန်း) ဆိုတဲ့ လူတစ်ယောက်ရဲ့ ဘဝဇာတ်ကြောင်းပေါ့။

ဒီဝတ္ထုဟာ အင်မတန် အောင်မြင်တဲ့အတွက် ၂၀၀၃ ခုနှစ်မှာ Big Fish ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ပဲ ဒါရိုက်တာ Tim Burton က ရုပ်ရှင်အဖြစ် အသက်သွင်းခဲ့တယ်။ Edward Bloom လူငယ်ဘဝကို Ewan McGregor, လူကြီးဘဝကို Albert Finney က သရုပ်ဆောင်တယ်။

စာချစ်သူတွေအဖို့ ရုပ်ရှင်တွေဟာ ဝတ္ထုကို ဘယ်တော့မှ မမီဘူး ဆိုတဲ့ ကောက်ချက်မျိုး ဆွဲတတ်ကြတယ်။ ကိုယ်စွဲလမ်း နှစ်သက်တဲ့ စာ၊ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်နဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေကို စိတ်ကူး ပုံဖော်ထားတာနဲ့ ရုပ်ရှင်မှာ မြင်ရတာ ကွဲပြားခြားနားနေရာကနေ ဖြစ်လာတဲ့ အကောက်အယူမျိုး ထင်ပါရဲ့။ တကယ်တော့ ဝတ္ထုသွားအတိုင်း ရုပ်ရှင်ကို တစ်သဝေမတိမ်း ရိုက်ချင်လို့ ဘယ်ရပါ့မလဲ။ တင်ပြပုံ တင်ပြနည်း ကွာခြားတာပေါ့။ Yann Martel ရဲ့ Life of Pi ကို ဒါရိုက်တာ Ang Lee က Life of Pi နာမည်နဲ့ ရုပ်ရှင်ဖြစ်လာအောင် ဖန်တီးတဲ့အခါ ပိုင့်ရဲ့ ဘာသာရေးအယူအဆတွေ၊ ဘာသာရေးဆရာ သုံးယောက် ပင်လယ်ကမ်းခြေမှာ ပိုင်ကိုမရအရ လူကြတာတွေ၊ ပင်လယ်ထဲ မျောရင်း တစ်ယောက်တည်း တွေးနေတဲ့ ကဗျာလို နိမိတ်ပုံစကားအလှတွေ ဘာမှ မပါလာဘူး။ အဲဒီစကား စာအုပ်ထဲ မပါတဲ့ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်တွေကို ဖြည့်ပြီး အစားထိုးတယ်။ ဒါပေမဲ့ စာအုပ်ရော၊ ရုပ်ရှင်ပါ အင်မတန် စွဲမက်စရာကောင်းတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်နဲ့ အသီးသီး အသုံးတော်ခံခဲ့ကြတာပါပဲ။

Big Fish လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပါပဲ။ Daniel Wallace ရဲ့ စွဲမက်ဖွယ် ပဉ္စလက် သရုပ်မှန်အရေးအသားတွေကို Tim Burton ဟာ စွဲမက်ဖွယ် အပြတွေနဲ့ အစားထိုးလိုက်တယ်။ တုတ်တုတ်ခိုင်ခိုင် Albert Finney ရဲ့ သရုပ်

Daniel Wallace ရဲ့ Big Fish–Tim Burton ရဲ့ Big Fish လင်းခန့်ရဲ့ဒဏ္ဍာရီ

လင်းခန့်နဲ့ လူချင်းသိတာ မကြာသေးပေမယ့် စာကို သိနေခဲ့တာတော့ အတိုင်းအတာ တစ်ခု ကြာခဲ့ပြီ။ တကယ်တော့ လူချင်း ဆိုတာလည်း ခု ကပ်ကာလတွင်းမှာမှ ပုံရိပ်ယောင်ကမ္ဘာမှာ သိတာမျိုးပါ။ အရှင်လတ်လတ် အကောင်လိုက်ကြီးတွေ၊ တစ်ယောက်ယောက်က မိတ်ဆက်ပေး၊ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်၊ စကားစမြည်ပြောပြီးမှသာ မိတ်ဆွေဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့ ခေတ်ဟောင်း၊ ကမ္ဘာဟောင်းက စံတန်ဖိုးတွေ ကုန်ဆုံးခဲ့တာ ကြာပြီ ထင်ပါရဲ့။ ပုံရိပ်ယောင်ကမ္ဘာမှာတင် မိတ်ဆွေဖြစ်လို့ရ၊ စကားစမြည်ပြောလို့ရ၊ အလုပ်လုပ်လို့လည်း ရနေမင့်ကို၊ လူလူချင်း ကူးတတ်တဲ့ ကူးစက်ရောဂါကပ်ကြီး ဆိုက်တဲ့အခါ ဒီနေထိုင်မှု ဘဝဟာ ပိုလို့ အားကောင်းလာပြီး New Normal လို့တောင် အမည်တံဆိပ် ခတ်နှိပ်လိုက်ပြီပဲ။

ခေတ်ဟောင်းနဲ့ ကွာတကတော့ ပုံရိပ်ယောင်ကမ္ဘာမှာ အစစ်အမှန်နဲ့ စိတ်ကူးယဉ်၊ ခံစားမှုအာရုံနဲ့ လက်တွေ့ အားလုံးဟာ ထွေးရောယှက်တင် ဖြစ်လို့နေတယ်။ Social Distancing and Work From Home ဆိုတဲ့ နေထိုင်မှုဘဝ